

بررسی فراوانی سل ریوی در ۵۴۶ فرد مراجعه کننده با سرفه مزمن مشکوک به سل طی یک سال

دکتر مهین جمشیدی ماکیانی^۱، دکتر مهرانگیز زنگنه^۲، دکتر فیروزه عسکرانی^۳، دکتر مهناز خامسان^۴

^۱ گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان
^۲ استادیار، گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری، دانشگاه آزاد اسلامی
متخصص داخلی
^۴ پزشک عمومی

چکیده

سابقه و هدف: مهمترین اقدام جهت کنترل بیماری سل در جامعه شناسایی موارد سل ریوی بخصوص افراد با خلط مثبت و درمان سریع موارد فوق است. سرفه مزمن بدون توجیه بعنوان یکی از علائم مهم بیماریابی بالینی سل مطرح گردیده است. هدف از این مطالعه، شناسایی موارد سل ریوی در مراجعه کنندگان با سرفه مزمن مشکوک به سل بود.

روش بررسی: در این مطالعه مقطعی، ۵۴۶ بیمار با سرفه مزمن مشکوک به سل در طی یکسال با انجام سه مورد اسمیر خلط و در مواردی کشت خلط از نظر باسیل اسید فاست و گرافی قفسه سینه مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: از تعداد کل ۵۴۶ بیمار، ۵۳٪ مرد و ۴۶٪ زن بودند که از این تعداد ۸۰ نفر (۱۵٪) سل ریوی خلط مثبت، ۳۹ نفر (۷٪) سل ریوی خلط منفی و ۴۲۷ نفر (۷۷٪) موارد بهبود یافته با آنتی بیوتیک و سایر تشخیصها بودند.

نتیجه گیری: در این مطالعه از هر ۱۰۰ مورد خلط مورد بررسی، حدود ۱۵ مورد از نظر باسیل اسید فاست مثبت بودند که بیش از حد انتظار بوده لذا توصیه می‌گردد مراجعه کنندگان با سرفه مزمن بدون توجیه خاص که به درمان آنتی بیوتیکی مناسب پاسخ نداده‌اند با بررسی نمونه خلط از نظر باسیل اسید فاست و در صورت لزوم گرافی سینه از نظر رد یا تایید بیماری سل مورد ارزیابی قرار گیرند.

واژگان کلیدی: سل، بیماریابی، سرفه مزمن.

مقدمه

مزمن به عنوان یک علامت بالینی مهم جهت بیماریابی ذکر گردیده است بطوری که در اکثر مطالعات شیوع سرفه در میان مبتلایان به سل ریوی بخصوص خلط مثبت بیش از سایر علائم مانند خلط، خلط خونی، تب، کاهش وزن و اشتها و ... بوده است (۴-۲).

هدف این مطالعه ارزیابی موارد سل ریوی در بیماران با سرفه مزمن مشکوک به سل بر اساس فرم بیماریابی سل که توسط سازمان بهداشت جهانی معرفی شده است، می‌باشد.

بیماری سل در شروع قرن ۲۱ نیز از علل اساسی مرگ و میر به علت بیماریهای عفونی محسوب می‌گردد. از طرفی آنچه باعث انتشار میکروب سل در جامعه می‌گردد بیماران مبتلا به سل ریوی بخصوص خلط مثبت هستند، لذا جهت کنترل بیماری سل در جامعه تشخیص و درمان به موقع سل ریوی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۱). در مطالعاتی که در زمینه بیماریابی غیر فعال سل در جامعه انجام گردیده است سرفه

مواد و روشها

این مطالعه مقطعی در طول یکسال در مرکز بهداشت شهرستان بندرعباس انجام گردید. کلیه افرادی که با سرفه

آدرس نویسنده مسئول: بندرعباس، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری،

دکتر مهین جمشیدی ماکیانی (email: Mh-jam@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۴/۵/۱۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۴/۹/۲۰